PROTOKÓŁ

z narady urządzeniowej w sprawie przedstawienia oraz uzupełnienia założeń do projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Kliniska, która odbyła się dnia 13.05.2026 r.

Przewodniczący:

1. Witold Koss – Dyrektor RDLP w Szczecinie

W posiedzeniu uczestniczyli:

2. Grzegorz Majchrzak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie
3. Bernard Piecyk – Naczelnik Wydziału Hodowli Lasu RDLP w Szczecinie
4. Jolanta Sojka – Naczelnik Wydziału Komunikacji i Społecznych Funkcji Lasu RDLP w Szczecinie
5. Edyta Kowalczyk – Naczelnik Wydziału Ochrony Ekosystemami Leśnymi RDLP w Szczecinie
6. Arleta Siarkiewicz - Hoszowska – Kierownik Zespołu ds. Dialogu Społecznego, Zrównoważonego Rozwoju i Projektów RDLP w Szczecinie,
7. Dariusz Jaczewski – Główny Specjalista w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinie (w zastępstwie Naczelnika),
8. Krystian Gacia – brakarz RDLP w Szczecinie (w zastępstwie Naczelnika Wydziału Gospodarki Drewnem)
9. Ryszard Siarkiewicz-Hoszowski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Kliniska
10. Robert Wójcik – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Kliniska
11. Rafał Perz – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku
12. Regina Smyk – Starszy Specjalista SL w Wydziale Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie (udział zdalny)
13. Paweł Guzikowski – Dyrektor BULiGL O/Gorzów Wlkp.
14. Bajon – Z-ca Dyrektor BULiGL O/Gorzów Wlkp.
15. Łukasz Sikora – Kierownik Pracowni Urządzania Lasu BULiGL O/Gorzów Wlkp.
16. Piotr Waloch – Główny Specjalista RDOŚ w Szczecinie
17. Grzegorz Nowak – Rada Naukowo-Społecznej LKP Puszcze Szczecińskie
18. Maciej Jaguś – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Kliniska
19. Marcin Łuczak – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Kliniska
20. Małgorzata Rył – Kierownik OEPL w Nadleśnictwie Kliniska
21. Piotr Budziałowski – Główny księgowy w Nadleśnictwie Kliniska
22. Roman Borowski – Starszy Specjalista SL w Nadleśnictwie Kliniska
23. Mateusz Rams – Specjalista SL w Nadleśnictwie Kliniska
24. Katarzyna Kośka – Starszy Specjalista SL w Nadleśnictwie Kliniska
25. Małgorzata Hapnik-Ciechalska – Specjalista SL w Nadleśnictwie Kliniska
26. Piotr Krochmal – Instruktor techniczny w Nadleśnictwie Kliniska
27. Janusz Herba – Leśniczy w Nadleśnictwie Kliniska

28. *Hubert Ciechalski – Specjalista SL w Nadleśnictwie Kliniska*
29. *Marcin Lewicki – Urząd Gminy Kobylanka*
30. *Marta Drozda – Podleśniczy w Nadleśnictwie Kliniska,*
31. *Marcin Lich - PGK w Goleniowie*
32. *Jacek Drozda – Komitet Ochrony Orłów*
33. *Leszek Niedziela – mieszkaniec Wielgowa*
34. *Jakub Cieślakowski – UM Maszewo*
35. *Jolanta Frankowska – społeczność Wielgowa*
36. *Henryka Kotwicka – społeczność Wielgowa*
37. *Czesława Owczarek – społeczność Wielgowa*
38. *Eleonora Kiełbania – mieszkanka Sławociesza*
39. *Maciej Sobieraj – Fundacja dla Klimatu i Bioróżnorodności*
40. *Marta Hapoń-Sobieraj – Fundacja dla Klimatu i Bioróżnorodności*
41. *Magdalena Korzeniewska – UG Stargard*
42. *Paweł Kłobus – UG Stargard*
43. *Piotr Wolny – UGiM Kliniska*
44. *Krzysztof Szwach – społeczność Załom*
45. *Jakub Balcerzak – KORTEKXIM*
46. *Katarzyna Król-Korpalska – Starostwo Powiatowe w Goleniowie*
47. *Zdzisław Krysiak – Starostwo Powiatowe w Stargardzie*
48. *Tomasz Olędrowicz – Właściciel Tartaku SWEDHAUSE*

Plan Urządzenia Lasu z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko zostanie sporządzony według stanu na dzień 01.01.2028 r.

1. Informacje o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Wykaz przyjętych przez samorządy terytorialne i aktualnie obowiązujących dokumentów planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody:

1) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Zachodniopomorskiego,
2) Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,
3) Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego 2030,
4) Strategia Rozwoju Miasta Szczecin 2026-2035,
5) Program Ochrony Środowiska Miasta Szczecin na lata 2025-2031 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2035,
6) Strategia Rozwoju Powiatu Goleniowskiego,
7) Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Goleniowskiego na lata 2025 - 2028 z perspektywą do roku 2032,

8) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Goleniów,
9) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Goleniów na lata 2020 – 2024 z perspektywą do roku 2028,
10) Strategia Rozwoju Gminy Maszewo do 2030 roku,
11) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Maszewo na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027,
12) Audyt Krajobrazowy Woj. Zachodniopomorskiego,

Informacje referowane przez Nadleśniczego podczas posiedzenia narady wstępnej i narady urządzeniowej zostaną przekazane przez Nadleśnictwo Wykonawcy projektu PUL.

Wykonawca zweryfikuje aktualność powyższych danych na podstawie informacji uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w gminach, powiatach i województwach właściwych dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Po akceptacji przez NPP Wykonawca zamieści informację w tym zakresie w opisie ogólnym Nadleśnictwa. W trakcie prac nad projektem PUL Wykonawca uwzględni przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin oraz całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w zakresie:

1) ochrony środowiska, w tym: ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu,
2) ochrony wód i gospodarowania wodami,
3) obrony kraju,
4) ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji,
5) udokumentowanych złóż kopalin,
6) przewidywanych inwestycji mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu.

Z uwagi na fakt, że część dokumentów planistycznych straci wazność w czasie opracowywania projektu PUL Wykonawca przyjmie do projektu zapisy tych dokumentów, które będą aktualne na dzień 01.01.2028 roku oraz uwzględni dokumenty nowo powstałe.

2. Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy.

2.1. Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kliniska omówił podstawowe zagadnienia z zakresu gospodarki leśnej takie jak:

1) Zadania (średnioroczne) w ramach pozyskania drewna, na lata 2018-2025, z podziałem na:
   a) użytki rębne powierzchniowo i miąższościowo,
   b) użytki przedrębne powierzchniowo i miąższościowo,
   c) użytki przygodne miaższościowo,
2) Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2018-2025, w tym dotychczasowy udział odnowień naturalnych w ogólnej powierzchni odnowień.
3) Szkółkarstwo,
4) Nasiennictwo i selekcja,
5) Ochronę lasu, w tym ochronę przeciwpożarową.

2.2. Współpraca z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami:

Nadleśnictwo Kliniska współpracuje m. in. z

1) ze Stowarzyszeniem Rewilding Oder Delta e.v (ROD) przy realizacji zadań na rzecz ochrony przyrody na terenie nadleśnictwa (2024 rok),
2) z Gminą Stargard w związku z realizacją projektu o nazwie „Aktywizacja lokalnej społeczności Rogowo” (2019 rok),
3) z Filharmonią im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie przy organizacji happeningu w ramach festiwalu Music. Desing. Form. (2022 rok),
4) z Polskim Towarzystwem Przyrodników im. Kopernika przy organizacji XXVII Krajowej Konferencji Dydaktyków Przedmiotów Przyrodniczych pt. „Edukacja środowiskowa i prozdrowotna drogą do dobrostanu społecznego” (2025 rok).

2.3. Rola nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy

Nadleśnictwo Kliniska zatrudnia ogółem 61 osób, w okresie 2018-2025 usługi związane z gospodarką leśną wykonywały 24 podmioty gospodarcze tj. Zakłady Usług Leśny (ZUL), natomiast lokalnych odbiorców drewna jest 16 podmiotów gospodarczych.

3. Realizowane przez nadleśnictwo działania i projekty środowiskowe, edukacyjne, turystyczne, infrastrukturalne, naukowe.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Kliniska omówił następujące działania i projekty:

3.1. Działania / projekty środowiskowe:

1) Porozumienie z RDOŚ w Szczecinie dotyczące współpracy w zakresie realizacji działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH 320006 Dolina Płoni i Jezioro Miedwie (2020 rok)
2) Zagospodarowanie zimowisk nietoperzy wraz z poprawą warunków bytowania - etap I Leśnictwo Załom. (2022-2023 r.)

3) Przegłębienie/odmulenie części zbiorników celem wzmocnienia populacji płazów m.in. traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego oraz zwiększenia bioróżnorodności i retencji w Leśnictwie Poczernin (2024 r., 2026 r.)
4) Wykonanie ekspertyz dendrologicznych dla 15 pomników przyrody.
5) Realizację zabiegów pielęgnacyjne na 7 pomnikach przyrody.
6) Podejmowanie działań ochronnych, w szczególności na terenach mokradłowych Leśnictwa Poczernin. (2023 rok)
7) „Lasy dla mokradeł" – ochrona siedlisk hydrogenicznych na terenach cennych przyrodniczo (GMOK). Realizacja usunięcie podrostu drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy na siedlisku 7120 – obszar Natura 2000 – Torfowisko Reptowo (realizacja działań sierpień/wrzesień 2026 r.)
8) Współpracę z RDOŚ przy realizacji zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH 320056 Torfowisko Reptowo.
9) Hodowla Rezerwatowa Konika Polskiego. Rasy uznawanej za symbol polskiej przyrody oraz dziedzictwa kulturowego.

3.2. Działania dotyczące edukacji:

3.2.1. Obiekty edukacyjne:

1) Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej,
2) ścieżki edukacyjne (3),
3) kolekcja grzybów pn. „Pod olbrzymim kapeluszem",
4) plac dydaktyczny,
5) wiatę z miejscem na ognisko tzw. „Zielona sala",
6) zagrodę pokazową konika polskiego w Łęsku.

3.2.2. Działania edukacyjne:

1) zajęcia w ramach projektu „Las – poznać, przeżyć, zrozumieć" oraz w ramach projektu „Zbliżenia z lasem",
2) zajęcia pod nazwą „Opowieści z Tabunu" z wykorzystaniem zagrody pokazowej konika polskiego,
3) spotkania edukacyjne w szkołach z udziałem pracowników LP,
4) warsztaty metodyczne dla nauczycieli pod nazwą „Przyroda a dziecko",
5) warsztaty edukacyjne pt. „Drewno surowiec niezwykły",
6) 40 konkursów (plastyczne, fotograficzny, wiedzy o tematyce przyrodniczej),
7) organizacja czasowych wystaw o tematyce przyrodniczej,
8) organizacja edukacyjnych imprez plenerowych,
9) udział w imprezach organizowanych przez inne organizacje i instytucje,
10) udział w ogólnopolskich akcjach m.in.: „Sprzątanie świata",
11) porozumienie z Gminą Miasto Szczecin dotyczące ekspozycji siedziska edukacyjno-promocyjnego,
12) akcja pn. „Jedno dziecko, jedno drzewo" na terenie Miasta Szczecin,

13) porozumieniem z Kołem Gospodyń Wiejskich „Rogowo” w związku „Konkursem na realizację zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 roku”

3.3. Działania dotyczące turystyki/Obiekty turystyczne:

1) 15 miejsc postoju pojazdów,
2) 12 miejsca odpoczynku,
3) 1 wieża widokowa „Dolina Iny”,
4) 1 szlak rowerowy „Zakątkami Puszczy Goleniowskiej”,
5) 6 szlaków konnych,
6) 3 trasy Zielonego Punktu Kontrolnego,
7) Droga św. Jakuba,
8) Szlaki rowerowe Gminy Goleniów,
9) Szlak kajakowy „Meandry Iny”,
10) Szlaki piesze utworzone przez PTTK,
11) Obszary programu „Zanocuj w lesie” (6 obszarów).

3.4. Działania dotyczące infrastruktury:

1) Budowa dostrzegalni przeciwpożarowych (leśnictwo Załom oraz leśnictwo Cisewo),
2) zakup systemu monitoringu ppoż. (dwie kamery),
3) doposażenie PAD (mapa magnetyczna, tablet, telewizory, drukarka),
4) budowa 2 otwartych punktów czerpania wody o poj. 200 m³ każdy,
5) budowa stacji meteorologicznej w leśnictwie Strumiany,
6) wykonanie zamkniętego punktu czerpania wody na terenie leśnictwa Wielgowo,
7) budowa trzech samodzielnych kancelarii,
8) modernizacja Punktu Przetrzymywania Tusz (PPT) przy Kwaterze Myśliwskiej w Łęsku,
9) budowa drewnianej wieży widokowej w leśnictwie Bącznik,
10) budowa i modernizacja dróg leśnych, dojazdów pożarowych.

3.5. Działania dotyczące nauki:

1) Waloryzacja przyrodnicza inwazyjnych gatunków roślin, w tym barszczu Sosnowskiego (Heracleum sosnowskyi) i barszczu Mantegazziego (H. mantegazzianum) na terenie Nadleśnictwa Kliniska, Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcze Szczecińskie”,
2) Rozprawa doktorska „Wpływ warunków siedliskowych na skład florystyczny i walory łąk śródleśnych lasów miejskich w Szczecinie”,
3) Stałe Powierzchnie Obserwacyjne I Rzędu (Monitoringu Biologicznego),
4) Stałe powierzchnie obserwacyjne monitoringu lasu zintegrowane z wielkoobszarową inwentaryzacją stanu lasu (WISL),

5) Współpracy w badaniach biologii lęgowej bociana czarnego za pomocą fotopułapek w ramach projektu „BocianiMy w Lasach,

4. Informacje o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa Kliniska znajdują się:

4.1. Obszary Natura 2000:

1) Wzgórza Bukowe PLH320020 – 10,41 ha,
2) Jezioro Miedwie i okolice PLB320005 – 120,00 ha,
3) Dolina Płoni i jez. Miedwie PLH320006 – 119,77 ha,
4) Dolina Dolnej Odry PLB320003 – 1 170,06 ha,
5) Torfowisko Reptowo PLH320056 – 600,52 ha.

4.2. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków zwierząt:

1) Bielik – 7,
2) Bocian czarny – 5 (nowa - wniosek w RDOŚ),
3) Kania ruda – 7,
4) Kania czarna – 1,
5) Włochatka – 5.

4.3. Pomniki przyrody (52)

- Dąb szypułkowy – 30,
- Dąb bezszypułkowy -1,
- Buk pospolity – 6,
- Daglezja zielona – 6,
- Wiąz szypułkowy – 2,
- Lipa drobnolistna – 2 (w tym Lipa “Anna”),
- Klon zwyczajny – 1,
- Kasztanowiec biały – 1,
- Aleja drzew - Dąb szypułkowy – 1,
- “Źródlisko nad brzegiem Strugi Stawnej” – 1,
- “Bobrowe źródlisko” – 1.

4.4. Rezerwat przyrody „Koszewo”.

Rezerwat torfowiskowy o powierzchni 86,58 ha (w tym 31,70 ha na terenie Nadleśnictwa Kliniska ha na terenie nadleśnictwa). Utworzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 maja 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Koszewo” (Dz.Urzęd. woj. Zachodniop., poz. 2367 z dnia 25.05.2026 r..) Położony na terenie gmin Stargard oraz Warnice, powiatach stargardzkim oraz pyrzyckim. Celem ochrony jest zachowanie fitocenoz

wodnych, bagiennych i leśnych, tworzących typowy strefowy układ na brzegu i na krawędzi misy jeziora Miedwie w tym unikatowych fitocenoz nakredowych z cennymi gatunkami flory.

4.5. Użytki ekologiczne:

1) „Dolina rzeki Iny" - 177,86 ha,
2) „Dolina rzeki Iny II" - 39,59 ha,
3) „Żabie uroczysko na Ziemi Stargardzkiej" - 0,44 ha,
4) „Torfowisko Mszarne Jankowo I" - 1,09 ha,
5) "Torfowisko Mszarne Jankowo II" - 1,10 ha
6) „Śródleśne Mokradło w Poczerninie - 0,45 ha,

Projektowane:

7) „Kumakowa dolina I" - pow. 14,33 ha - wniosek w Gm. Maszewo,
8) „Kumakowa dolina II" - pow. 21,62 ha – wniosek odrzucony przez RG Stargard,

4.6. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

1) Torfowisko Reptowo,
2) Park Leśny w Strudze

4a. Pozostałe obszary cenne przyrodniczo

4a.1. Siedliska Przyrodnicze:

- 7 siedlisk leśnych o pow. 1252, 87 ha-– 9110, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91F0, 91E0
- 6 siedlisk nieleśnych o pow. 183,77 ha – 3150, 6430, 6510, 7120, 7210, 7140

4a.2. Ekosystemy referencyjne:

a) Powierzchnia ekosystemów referencyjnych wynosi 1 243,90 ha

Nadleśnictwo realizuje działania wynikające z planów zadań ochronnych i planów ochrony. Dokładne informacje nt. wykonanych działań Nadleśnictwo przekaże Wykonawcy projektu PUL.

Wykonawca wystąpił do Nadleśnictwa o materiały dot. ochrony przyrody oraz wystąpi z prośbą do RDOŚ w Szczecinie o udostępnienie materiałów dotyczących ochrony przyrody. Zgodnie z Protokołem z narady wstępnej, w przypadku niezakończenia prac legislacyjnych związanych z powiększeniem powierzchni lub utworzeniem nowych obiektów – powierzchnie należy opisać, jako proponowane lub projektowane – w zależności od zaawansowania opracowania właściwej dokumentacji.

4b. Propozycja Lasów o Zwiększonej Funkcji Społecznej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Kliniska.

W trakcie narady Nadleśniczy zaproponował obszary tzw. „Lasy o zwiększonej funkcji społecznej (LoZFS)", na łącznej powierzchni około 5000 ha.

Zgodnie z § 8 ust. 4 IUL, zespół lokalnej współpracy przedstawia pisemną opinię w zakresie: przedstawionych założeń do projektu planu urządzenia lasu, propozycji

wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności, potrzeb w zakresie zagospodarowania turystycznego.

5. Zabezpieczenie przeciwpożarowe w lasach.

Zgodnie z zapisami „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu" z 23 grudnia 2019 r., z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (Dz. U.2022. poz.1065) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasów oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. (Dz. U. 2023 poz. 822) w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów Lasy Nadleśnictwa Kliniska obecnie są zakwalifikowane do I kategorii zagrożenia pożarowego co pociąga za sobą specyficzne wymagania w organizacji systemu zabezpieczenia pożarowego terenów leśnych.

W związku z wysokim ryzykiem wystąpienia pożarów lasu nadleśnictwo Kliniska utrzymuje w ramach systemu ochrony przeciwpożarowej:

1) 16 punktów czerpania wody (PCW),
2) 48 dojazdów pożarowych (DP),
3) Bazę sprzętu przeciwpożarowego,
4) Pasy typu: A, B, Bk (wzdłuż kolei) oraz D,
5) Samochód patrolowo-gaśniczy ze zbiornikiem 400 l,
6) Wieżę o konstrukcji ze strunobetonu o wys. 45 m n.p.t,
7) Wieżę żelbetową o wys. 48,5 m n.p.t

6. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy określić na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem PUL, w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy przedstawić - po ocenie zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu oraz po przeanalizowaniu aktualnych i przewidywanych uszkodzeń drzewostanów na skutek niekorzystnego oddziaływania zespołu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych -w formie wskazania niezbędnych działań pozostających w sferze gospodarki leśnej i łowieckiej oraz gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska, a prowadzących do minimalizacji szkód.

Na mapie przeglądowej ochrony lasu należy w szczególności zamieścić: informację dot. drzewostanów na gruntach porolnych, stałe partie do jesiennych poszukiwań szkodników sosny, zweryfikowane wynikami inwentaryzacji zdefiniowane obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód z Narady Wstępnej, stałe miejsca wykładania pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę.

7. **Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiołę, bobry, przemysł itp.**

Według zapisów z Narady Wstępnej zostały zdefiniowane obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód od:

- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne, w tym obszary gradacyjne owadów liściożernych. Powierzchnia obszarów ognisk gradacyjnych została zaktualizowana przez ZOL i wynosi 9 652 ha. Jednocześnie aktualizacji poddano ilość partii kontrolnych do jesiennych poszukiwań, która wynosi 240 sztuk. W tym zakresie Nadleśnictwo posiada całość uzgodnionej z ZOL dokumentacji, którą przekaże Wykonawcy. Wykonawca oprócz naniesienia na mapach przeglądowych obszarów ognisk gradacyjnych opracuje wykazy z zestawieniem powierzchni.

Zespół Ochrony Lasu proponuje do objęcia szczególną uwagą w trakcie taksacji drzewostany, gdzie odnotowano szkody od:

- Czynniki abiotyczne - szkody od wiatru - wg. zał.nr 1. (383,04 ha).

Drzewostany sosnowe (świerkowe) rosnące na gruntach porolnych powinny być poddane szczegółowemu przeglądowi przez taksatora.

Na podstawie wnikliwej analizy zebranych materiałów z gospodarki przeszłej, ostatniego dziesięciolecia oraz lustracji terenowych drzewostanów, można prognozować zagrożenia, jakich można spodziewać się w drzewostanach. Do najistotniejszych zagrożeń przyszłego dziesięciolecia należy wymienić:

1. Szkodniki pierwotne.
2. Szkodniki wtórne (kambio- i ksylofagi).
3. Czynniki abiotyczne (szkody od wiatrów, zaburzenia gosp. wodnej).
4. Szkody od roślinożernych (jeleniowate, bobry).

8. **Przedstawienie informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz propozycji ich uzupełnienia.**

8.1. Nadleśnictwo posiada opracowanie siedliskowe z zakresem prac fitosocjologicznych według stanu na 01.01.2026 r. sporządzone przez BULiGL O/Gorzów Wlkp.

8.2. Nadleśnictwo jest w posiadaniu opracowania siedlisk przyrodniczych według stanu na 01.01.2018 r., sporządzone przez BULiGL O/Gorzów Wlkp.

8.3. Nadleśnictwo posiada także Projekt docelowej sieci drogowej (DSD) wykonany przez firmę Lehmann + Partner wg stanu na dzień 01.01.2020 r., która jest aktualizowana na bieżąco.
8.4. Nadleśnictwo nie posiada ogólnej koncepcji gospodarowania wodą w lesie.

9. Proponowany podział na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania.

Zgodnie zapisami § 102 ust. 5 IUL wyróżniamy następujące gospodarstwa w PUL:

Gospodarstwo specjalne (S) – obejmuje lasy o wyjątkowych walorach i funkcjach oraz z dominującą funkcją ochrony przyrody, w których obowiązują ograniczenia administracyjno-prawne pozyskiwania drewna oraz wytyczne przyjęte podczas NW; gospodarstwo specjalne jest tworzone niezależnie od stabilności drzewostanów, bez względu na zajmowaną powierzchnię.

Zgodnie z zapisami § 102 ust. 6 pkt. 7 IUL uznano na naradzie urządzeniowej lasy za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych m.in.:

1) Cmentarz
2) Obiekty dziedzictwa kulturowego np. grodziska;
3) Drzewostany o charakterze parkowym;
4) Ekosystemy referencyjne.

Obiekty dziedzictwa kulturowego np. grodziska wydzielić w osobne pododdziały. Granice i powierzchnię tych obiektów przyjąć na podstawie Numerycznego Modelu Terenu (NMT).

Gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego (OS) – obejmuje obszary lasu związane z częstym i intensywnym pobytem ludzi w lesie w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, zdrowotnych i innych ważnych społecznie. Są one wyróżniane we współpracy z zespołem lokalnej współpracy (ZLW).

Gospodarstwo zrębowe (Z) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się zrębowy sposób zagospodarowania; gospodarka leśna realizowana jest w sposób zapewniający zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów leśnych, z uwzględnieniem innych funkcji lasów, warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków. W zasadzie gospodarstwo zrębowe wyróżnia się od powierzchni 100 ha.

Gospodarstwo przerębowo-zrębowe (P-Z) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania; gospodarka leśna realizowana jest w sposób zapewniający zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów leśnych, z uwzględnieniem innych funkcji lasów, warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków. W zasadzie gospodarstwo przerębowo-zrębowe wyróżnia się od powierzchni 100 ha.

Gospodarstwo przerębowe (P) – obejmuje lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których projektuje się przerębowy sposób zagospodarowania. Gospodarstwo przerębowe tworzy się bez względu na zajmowaną powierzchnię.

Gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N) – obejmuje lasy niestabilne (niezależnie od wieku), o których mowa w § 42 IUL, a których obecny stan i kondycja wskazują na zaawansowany proces rozpadu. Gospodarstwo (N) tworzy się bez względu na zajmowaną powierzchnię. W celu przywrócenia stabilności lasu konieczna jest jego odbudowa, o której mowa w § 41 ust. 6 IUL, za pomocą cięć rębnych, z uwzględnieniem warunków siedliskowych oraz ekologicznych wymagań gatunków.

Zgodnie z zapisami § 42 ust. 2 IUL, Cechę stabilności drzewostanu określa się z wykorzystaniem:

1) Map ryzyka zamierania drzewostanów opracowanych na podstawie „Modeli ryzyka zamierania drzewostanów głównych gatunków lasotwórczych Polski" opracowanych przez zespół pod kierunkiem prof. Jarosława Sochy. Dla każdego wydzielenia drzewostanowego zostaje określone prawdopodobieństwo ryzyka rozpadu wyrażone w skali od 0 do 100%. Model wskazuje drzewostany narażone na rozpad w wyniku zjawisk związanych z suszą;
2) Wykazu drzewostanów, w szczególności za okres obowiązywania planu urządzenia lasu, z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiołę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.), przygotowanego przez ZOL, z wykorzystaniem danych ochrony lasu RDLP i nadleśnictwa, przedstawianego podczas obrad NU (pkt. 7 protokołu);
3) Wyników inwentaryzacji terenowej.

10. Przyjęcie metody inwentaryzacji zasobów drzewnych (metoda reprezentacyjna lub metoda ALS).

Zgodnie z zapisami w Protokole z narady wstępnej, Inwentaryzacja zasobów drzewnych odbędzie się statystyczną metodą reprezentacyjną (§ 50 do § 61 IUL).

11. Propozycja typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych.

Zgodnie z decyzją Komisji narady urządzeniowej, przyjęto następujące TD i rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Docelowy skład gatunkowy uprawy (%)	Zalecany rodzaj rębni

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Docelowy skład gatunkowy uprawy (%)	Zalecany rodzaj rębni
Bśw	So	So 80, Brz i inne 20	I, II, IV
BMśw	Bk So	So 70, Bk 20, Dbb i inne 10	I, II, III, IV
	Db So	So 70, Dbb 20, Bk i inne 10	
	So	So 80, Dbb i inne 20	I, II,IV
BMw	Brz So	So 50, Brz 30, Św* i inne 20	I, II, III, IV
	Db So	So 60, Db 30, Św* i inne 10	I, II, III, IV
	So	So 70, Brz i inne 30	I, II, III, IV
BMb	So	So 80, Brz i inne 20	-
LMśw	Bk So	So 50, Bk 30, Db i inne 20	II, III, IV
	So Bk	Bk 50, So 30, Db i inne 20	
	So Db	Db 50, So 30, Bk i inne 20	
	Db So	So 50, Db 30, Bk i inne 20	
LMw	So Db	Db 50, So 30, Św* i inne 20	II, III, IV
	Brz Ol	Ol 60, Brz 30, Św* i inne 10	
Lw	Db	Db 80, Js i inne 20	II, III, IV
Lśw	Db Bk	Bk 50, Db 30, Md i inne 20	II, III, IV
	Bk	Bk 80, Db i inne 20	
	Bk Db	Db 50, Bk 30, Md i inne 20	
	Db	Db 80, Bk i inne 20	
OlJ	Js	Js 80, Ol i inne 20	I, II, III, IV
	Ol Js	Js 60, Ol 30, Brz i inne 10	
Ol	Ol	Ol 90, Js i inne 10	I, II, III, IV
LMb	Ol	Ol 70, Brz i inne 30	-
Ł	Js Db	Db 60, Js 30, Wz i inne 10	II, III, IV

* dotyczy odnowień naturalnych

W przypadku TD oraz orientacyjnych składów upraw, w których występuje Js, do czasu ustania choroby powodującej jego zamieranie, należy zamiennie wprowadzać inne gatunki, np.: Db, Wz, Jw, Ol.

Typy drzewostanu zgodnie z IUL mogą ulegać modyfikacji przy zachowaniu gatunku głównego.

W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie składu gatunkowego uprawy, zachowując zamierzony cel hodowlany. W takim przypadku

należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20 %, w łącznym udziale gatunków głównych 30 %. Natomiast w przypadku gatunków domieszkowych odchyłki nie powinny przekraczać 40 %. Większe odchyłki można akceptować w uprawach powstałych z odnowień naturalnych oraz na małych powierzchniach, tj. do 1,00 ha.

Z wyjątkiem siedlisk bagiennych na niewielkich powierzchniach do ok. 1,00 ha dopuszcza się zagospodarowanie drzewostanów rębnią I.

W wyjątkowych sytuacjach, gdzie dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego efektu hodowlanego, nadleśniczy ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji zapewniających realizację celów gospodarki leśnej.

Na wszystkich siedliskach przyrodniczych znajdujących się w obszarze SOO Natura 2000 należy stosować składy gatunkowe zgodnie z aktualnym porozumieniem z RDOŚ lub zawarte w PZO dla obszaru Natura 2000.

W uzasadnionych przypadkach składy te można wykorzystać także na wybranych siedliskach przyrodniczych poza obszarami SOO Natura 2000 oraz potencjalnych siedliskach przyrodniczych.

W przypadku konieczności zastosowania innych niż określone w Porozumieniu typów drzewostanu i składów gatunkowych upraw, wykonawca PUL sporządzi wykaz takich pozycji i za pośrednictwem nadleśnictwa zwróci się o opinię do RDLP w Szczecinie, która w porozumieniu z RDOŚ w Szczecinie ustosunkuje się do przedstawionych propozycji.

Dopuszczalne jest także stosowanie (na wybranych pozycjach) typów drzewostanu z brzozą i modrzewiem w charakterze gatunków głównych. Uprawy te w przyszłości mogą stanowić potencjalne drzewostany nasienne. Wykonawca planu w uzgodnieniu z nadleśniczym wskaże proponowane lokalizacje tych upraw i określi ich orientacyjną łączną powierzchnię.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 105/2025 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz Załącznikiem nr 1 do tego Zarządzenia, pkt I ppkt 4 i 5:
- wykonawca planu urządzenia lasu jest zobowiązany sporządzić wykaz odnowień naturalnych, z podziałem na odnowienia uznane i nieuznane, na etapie opracowywania projektu planu urządzenia lasu;
- nadawanie cech naturalności drzewostanom powinno odbywać się na etapie sporządzania projektu planu urządzenia lasu, na podstawie dokumentacji z bieżącego dziesięciolecia, przekazanej wykonawcy planu przez nadleśnictwo.

Nadleśnictwo posiada opracowanie siedliskowe z częścią fitosocjologiczną, w którym opisano zbiorowiska roślinne. Obejmuje ono zarówno roślinność rzeczywistą, jak i potencjalną. W wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi należy zapisać kod siedliska przyrodniczego wraz ze stopniem zachowania. Zweryfikowane siedliska przyrodnicze należy uwzględnić przy tworzeniu nowych włączeń taksacyjnych

Pozostałe zapisy dotyczące powyższego tematu pozostają zgodne z zapisami w Protokole z narady wstępnej.

12. Propozycja przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych.

Zgodnie z decyzją Komisji narady urządzeniowej, przyjęto następujące przeciętne wieki rębności dla poszczególnych drzew leśnych.

Rodzaj, gatunek	Wiek rębności
Db	140 lat
Js, Wz	120 lat
Bk	110
So, Md	100 lat
Św, Dg, Gb, Brz, Ol, Lp, Kl, Jw, Ak, Dbc	80 lat
Os, Olsz	60 lat
Tp, Wb	40 lat

Wieki rębności dla głównych gatunków lasotwórczych są zgodne z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 36/2004 r. z 19 maja 20004 r. (IUL, Rozdział X Załączniki – Wykaz wieków rębności).

13. Uwzględnienie odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II).

Na dzień narady urządzeniowej w Nadleśnictwie Kliniska zlokalizowane są następujące powierzchnie badawcze:

1) Stałe Powierzchnie Obserwacyjne I Rzędu (Monitoringu Biologicznego).

Projektowanie wskazań gospodarczych na powierzchniach badawczych należy, za pośrednictwem nadleśnictwa, skonsultować z instytucją prowadzącą badania.

14. Informacje wymagane w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W dniu 11 marca 2025 r. zostało pismem znak sprawy WOPN.411.46.2025.AM, uzgodniony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

15. Informacje o potrzebie opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu

Zgodnie z zawarty porozumieniem, w zakresie ochrony przyrody na obszarach Natura 2000 pomiędzy GDOŚ a DGLP, z dnia 13 lutego 2025 (DZPWP.600.6.2025.KD), Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kliniska na lata 2028 – 2037 nie będzie poszerzony o zakres art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 t.j.), dla obszarów Natura 2000.

16. Informacja o udziale społeczeństwa i kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu.

Udział społeczeństwa w opracowaniu projektu planu urządzenia lasu reguluje Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) oraz Instrukcja Urządzania Lasu cz.1. Udział społeczeństwa jest zapewniony na kilku etapach prac nad projektu planu urządzenia lasu tj.:

1) Zaproszenie przez nadleśniczego przedstawicieli samorządów, instytucji i stowarzyszeń, przedsiębiorców leśnych oraz osób i organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody do prac w zespole lokalnej współpracy (po NW, przed NU);
2) Podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem NU, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 oraz o przewidywanym terminie zwołania NU i możliwości udziału społeczeństwa;
3) Podanie, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NU, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa „Założeń do planu urządzenia lasu” oraz informacji o sposobie, miejscu i terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag oraz wniosków do tych założeń;
4) Udział w spotkaniach dotyczących Lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Szczegóły pracy ZLW opisane są w „Regulaminie pracy Zespołu Lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Kliniska” zał. nr 1 do Decyzji nr 22 z dnia 29 maja

2026 r. w sprawie powołania Zespołu Lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Kliniska;

5) Podanie informacji, na co najmniej 30 dni przed zwołaniem narady projektu planu (NPP), do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o zwołaniu narady projektu planu urządzenia lasu, będącej etapem konsultacji społecznych;
6) Podanie informacji, bezpośrednio po podpisaniu przez dyrektora RDLP protokołu z NPP, do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa, o terminie i miejscu udostępnienia „Projektu planu urządzenia lasu" dla, danego nadleśnictwa, o sposobie, miejscu, jak też terminie (co najmniej 21 dni od podania do publicznej wiadomości) składania uwag i wniosków do „Projektu…", oraz o właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania tych uwag i wniosków;
7) Podanie – niezwłocznie po zatwierdzeniu projektu planu urządzenia lasu przez ministra właściwego ds. środowiska – do publicznej wiadomości w BIP RDLP oraz na stronie internetowej nadleśnictwa przedmiotowej informacji wraz z podsumowaniem i uzasadnieniem.

17. Dodatkowe wnioski oraz sprawy organizacyjne.

1.Do 31 marca 2027 r. Wykonawca przekaże do nadleśnictwa dane dotyczące projektowanych lasów ochronnych oraz lasów, które trwale utraciły charakter ochronny w rozbiciu na gminy (dla każdej gminy: wykaz, mapa, pliki .shp).

2.Na początku prac terenowych należy zorganizować spotkanie robocze Wykonawcy prac z administracją terenową Nadleśnictwa, przy udziale przedstawicieli RDLP, w celu omówienia zakresu prac urządzeniowych i zasad wzajemnej współpracy.

Zatwierdzam

Witold Koss
Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Szczecinie
/podpisano elektronicznie/